

УДК 341



---

**В.П. Приходько**

Голова правління ПрАТ "Фінансовий холдинг "Укресімстрах",  
кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,  
м. Київ

---

## КОНЦЕПЦІЯ МОДЕЛІ МІНІСТЕРСТВА ЕКОЛОГІЇ ЯК МІНІСТЕРСТВА ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

У статті розглянуто можливості реформування Міністерства екології та природних ресурсів України у напрямі його перетворення на домінуючу структуру виконавчої гілки влади із питань забезпечення якості життя населення. Реалізація запропонованої концепції покликана забезпечити конкурентоспроможність України в сучасному глобалізованому світі.

**Ключові слова:** міністерство екології, модель, якість життя, система, критерії, реформи, управління, національна ідея, стратегія, мета

**Актуальність.** Процеси глобалізації та еволюційний конкурентний розвиток світу не дають Україні часу на роздуми: вона має або взяти участь в управлінні розвитком цивілізації, або зникнути як країна та нація. Шлях до майбутнього пролягає через терни системної реформи свідомості від визначення національної ідеї до створення новітніх конкурентоспроможних на світовому рівні технологій. Центром цього процесу має стати переформатування нинішнього Міністерства екології та природних ресурсів у Міністерство якості життя населення.

**Аналіз наявних досліджень.** Розроблення стратегії розвитку держави передбачає використання всіх інструментів досягнення мети, що існують, і базується на аналітично-прогнозних моделях науково-технічних процесів еволюції цивілізації. Важливу роль у системі державотворення відіграють органи влади. Зазначені питання є прерогативою розвідок передових країн світу, оскільки функції структур управління у стратегічному баченні є непрозорими для розуміння процесів забезпечення конкурентоспроможності держави.

*Мета цієї статті* — висвітлити науковий системний підхід до проведення реформ в Україні з позицій місця й ролі нашої держави у глобалізаційних процесах, що відбуваються в конкурентному світовому середовищі.

*Виклад основного матеріалу.* Сучасний світ змінюється надзвичайно швидко, і серед чинників міжнародного лідерства країн домінує рівень інтелекту [1]. Зростає багатофакторність загроз, що постають перед людством через продовольчу, фармацевтичну, кліматичну та інші глобальні проблеми. Все це призводить до неконтрольованої міграції населення, внаслідок чого поширюється тероризм як основа виживання депресивних націй.

Якість життя як комплексний інтегрований показник впливу умов виховання, харчування, проживання, праці, навколишнього середовища, освіти, культури, сім'ї тощо на рівень життя людини стає критерієм еволюційного розвитку суспільства і держави [2—4].

Інтелектуальний розвиток, якість життя диференціюють країни в системі світового цивілізаційного розвитку, і низький рівень цих показників є причиною еволюційного знищення багатьох держав.

З урахуванням ризиків світового сьогодення управління державою в умовах глобалізації має базуватися на системі, яка самоорганізовується і координатами якої є “суспільство — планета”.

У межах наявної структури управління ці функції необхідно сконцентрувати в єдиному центрі — окремому міністерстві, що формує загальні стандарти в економіко-політичних галузях існування суспільства.

Таким центром має стати міністерство екології [1], функції якого, виходячи з визначення поняття “екологія”, пов'язані з взаємовідносинами живих організмів та різних їх угруповань між собою та з навколишнім середовищем. Для суспільства відповідним комплексним показником є якість життя населення.

На рисунку наведено концептуальну модель міністерства екології як міністерства якості життя населення, при розробленні якої автор виходив із позицій еволюційного розвитку та переконання, що Україна має виконувати домінуючу роль у всесвітньому управлінні людством.

Базисом запропонованої концепції є стандарти ідеології економіко-політичного розвитку держави в різних галузях взаємовідносин людини з навколишнім середовищем, а також стандарти оцінювання якості життя людей, котрі живуть у різних регіонах країни. Ці стандарти мають відповідати нормам таких організацій, як ЮНЕСКО, ООН, СОТ, і конкурентоспроможних країн світу, а стосовно товарів, робіт та послуг вітчизняні стандарти повинні бути вищими за світові.

В основі зазначених стандартів покладено національну ідею, яка поєднує відповідну філософію, особливості виховання, управління та контролю за майбутнім розвитком суспільства і держави.

Стандарти різних галузей формують якість життя населення і мають підпорядковуватися єдиному ідеологічно-стратегічному стандарту розвитку держави, який регламентує утворення структури бюджету країни та виконання конституційних функцій нагляду і захисту інтересів людини в суспільстві та інтересів держави в цілому.

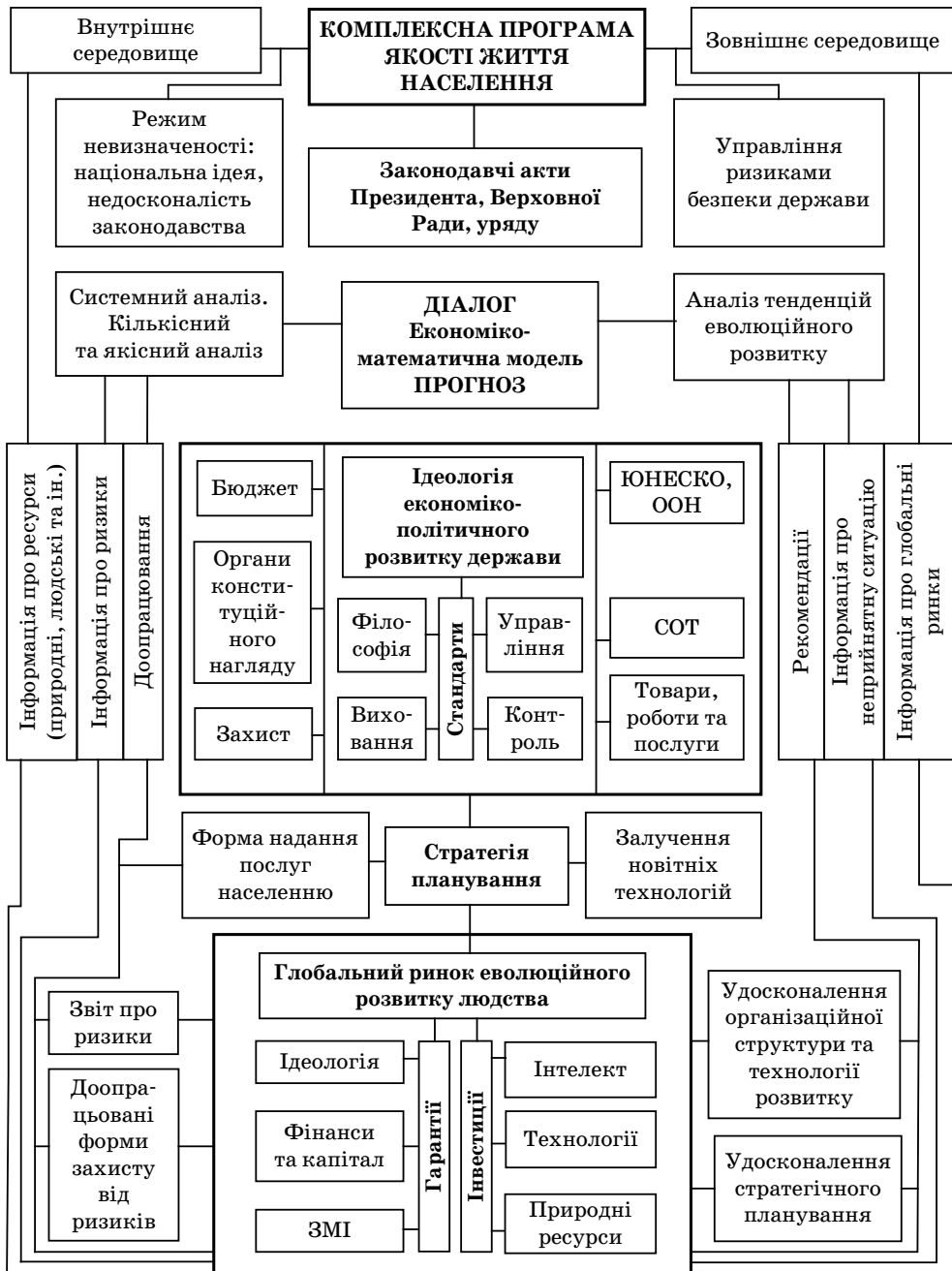


Рис. Концептуальна модель міністерства екології як міністерства якості життя населення

Контроль якості життя відбувається в реальному часі, і прийняття відповідних рішень у ситуаційних центрах влади різних рівнів має бути неупередженим і спиратися на факти. Інструментами є як правові закони — нормативи поведінки людини в суспільстві, так і економічні: “дієш (хочеш) — плати”, проте навіть запропонована висока ціна не стає підставою для виконання дій, які суперечать основному стандарту держави.

Якість життя як стандарт впливає на стратегію державного планування, що по вертикалі втілюється в життя законодавчими актами Президента, Верховної Ради та Уряду України, а на горизонтальному рівні — адміністраціями територіальних громад.

Згідно із запропонованою концепцією, стандарт якості життя має стати підґрунтям для входження нашої держави у глобальні кола управління еволюційним розвитком людства. Гарантією цього є наявність відповідної ідеології, фінансів і капіталу, ЗМІ, а інструментом досягнення — здійснення інвестицій в інтелект нації, технології та природні ресурси.

Отже, міністерство якості життя населення має стати епі- й мета-центром наукового підходу до проведення адміністративних реформ та створення сучасної структури управління державою.

Стратегічним аспектом запропонованої концепції є переосмислення ролі й місця України в глобалізаційних процесах, що має бути запорукою виживання нашої держави в конкурентних умовах розвитку світової цивілізації.

Зважаючи на відсутність дієвих системних інноваційних реформ упродовж всього періоду існування України як самостійної держави, перспективним кроком може стати перетворення Ради національної безпеки і оборони України в аналітичний центр досліджень, результати роботи якого має бути покладено в основу реформування вітчизняної внутрішньої й зовнішньої політики в усіх сферах діяльності для забезпечення конкурентоспроможності України у світі.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Згуровский М.* Украина в глобальных измерениях устойчивого развития / М. Згуровский // Зеркало недели. — 2006. — № 19. — 20 мая.
2. *Храпылина Л.* Качество жизни населения и индикативное планирование / Л. Храпылина // Социальная политика и социальное партнерство. — 2006. — № 1. — С. 96—101.
3. *Сотник И.Н.* Анализ методических подходов к классификации социально-эколого-экономических индикаторов устойчивого развития / И.Н. Сотник, Е.В. Шкарупа // Вісн. Сумського держ. ун-ту. — 2004. — № 6 (65). — С. 26—32.
4. Доклад о развитии человека 2004. Культурная свобода в современном многообразном мире : пер. с англ. — М. : Весь мир, 2004. — 328 с.

*Надійшла до редакції 04.02.2013*

**Приходько В.П.** *Концепция модели министерства экологии как министерства качества жизни населения*

В статье рассматриваются возможности реформирования Министерства экологии и природных ресурсов Украины в направлении его превращения в доминирующую структуру исполнительной ветви власти по вопросам обеспечения качества жизни населения. Реализация предложенной концепции призвана обеспечить конкурентоспособность Украины в современном глобализированном мире.

*Ключевые слова:* министерство экологии, модель, качество жизни, система, критерии, реформы, управление, национальная идея, стратегия, цель

**Prikhodko V.P.** *The concept model of the Ministry of Ecology: the quality of life*

The article analyses directions of reforms of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine, which is the dominate structure of executive authority which deals with problems of population's quality of life. The influence of the Ministry onto the whole system of managerial and functional responsibilities of the Government is also discussed.

*Keywords:* the Ministry of ecology, model, quality of life, system, criteria, reforms, management, national idea, strategy, goal